

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Concilium Paulli IV. Pontificis morte retardatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

bus sunt explicatæ. (8) Interim ð miser scurra vos-
que omnes hæretici, qui sacras Domini aedes pol-
luitis, nobisque eas expurgandi & de novo conse-
crandi necessitatem imposuistis, hoc scitote: pri-
mum per duodecim Cruces quas Episcopus in
consecratione Templorum depingit, *duodecim sig-
nificari Apostolos*; quod ipsi his armis & Sathanâ
& Mundum vicerint ac profigarint. Oleum quo-
que in hac consecratione adhibetur, quod liquor
hic inter omnes nobilissimus sit & natura sua &
significatione. Oleo, inquit Cyprianus in Sermone
de Chrismate; *altaris lapides unguuntur, ut eiusmodi
sacrosanctis mysterijs spiritualis quadam pinguedo subse-
se agnoscat, qua externa actioni efficaciam largiatur.*
Nam ut oleum omnibus reliquis liquoribus supernatat sic
sacerdotalis dignitas, omnia in se continens, omnes in
terra dignitates antecellit. Lavatur & fumigantur
fata vel lapides, ut intelligatur, illam non amplius iam
esse negotiationis domum. Latinas vero & Græcas lit-
teras in pavimento describit Episcopus, ad signifi-
candum, his duabus linguis sancta mysteria Orientis &
Occidentis Ecclesiæ administrari. Idem templi fo-
res ingressurus pulsat, sanctas reliquias deferens,
eò quod cum omnipotentis Dei auxilio omnes diabobos
inde expellit; ut semper illa posthac sit Dei Domus.
Hæ quidem & similes ceremoniæ à S. Augustino
& Sancto Bernardo descriptæ exstant. Vide
igitur nostri sæculi putidam perversitatē ea irri-
dentis ad quæ visenda præsei illi Christiani tanto
studio, fervore & applausu accurrebant. Eusebius,
Frequenter, inquit, sum gaudio & lætitia, ob templo-
rum Dedicaciones, festos dies à Christianis celebrari, in
quibus omnes Presbyteri conveniant, adeo ut nec procul
inde distantes venire cunctentur. Sanctus Basilus ex-
cusat se, quod populum istiusmodi ceremonia expectatio-
ne diu suspendisset. Et Sanctus Athanasius Imperato-
rem ad similem actum invitat. Nihil reliquum est,
inquit, ad integrum decus & ornatum, quam ut
tu quoque consecrationi à te ædificatæ ecclesiæ
interis. Et Prosper se præsentem fuisse scribit, quando
ecclesia quadam Carthagine ab Aurelio Augustini præ-
decessore Deo dedicata & consecrata fuit: ubi in forisum
frontispicio non sine ingenti miraculo hæc antiquis litteris
inscripta, reperta fuerint: Aurelius Pontifex dedicavit.

Sed quid opus est plura? quum de ceremonia
hac Consecrationis, quam Novatores
Antichristi notam appellant, om-
nis antiquitas honorificè
loquatur.

QUOMODO SAXONIÆ DUX
Electorali dignitate privatus, & Hassiæ Land-
gravius Cæsaris arbitrio se permittere
coactus sit.

CAPUT XVIII.

ARGUMENTUM.

- I. Hæretici victoriæ Cæsaris attoniti & stupefacti.
- II. Saxonia Dux Electorali dignitate excuritur.
- III. Landgravius capto Saxone, animum despondit.
- IV. Hala ad Imperatoris pedes se abiecit & per Cancellarium perorat.
- V. Imperatoris ad eum responsio.
- VI. Landgravius imprudentia.

MAGNA illa Saxonici belli victoriæ, plu-
ribus deinde alijs veluti concatenata, qui-
bus & Landgravius non multo post ad Imperato-
ris prostratus, & præcipuarum urbium portæ Cæ-
sari apertæ, è Germania vero ad quingenta fere
tormenta maiora abducta sunt, Hæreseos omnia
fere hæctenus prospere agentis, adeoque Imperiū
ex felici huius belli, quem spe devoverat, exitu, in
omnes affectantis, torrentem & imperium maxi-
mopere retardavit. Ex omni enim illa spe, stulti
homines nihil aliud reportarunt, quam quod cam-
pos caelorum eadaveribus oppleros, præcipuum
factionis ducem captivum, alterum socij casu per-
territum, & nihil nisi vitæ, & quæ exigua restabat,
ditionis suæ conservandæ modos circumspicien-
tem, ipsi quoque non minus attoniti viderunt.
Miseri Prædicantes Lutherani, qui durante bello
hæctenus mustarant, eo confecto huc illic di-
spersi, latibula quæsi verunt; & ad Helvetios
in primis nonnulli se receperunt. Nulla de re tum
frequentior fuit aut consultatio aut oratio, quam
quibus modis effici posset, ne quid in Landgraviū
durius statueretur: at Imperator, spreto omni in-
tercessione, nulla alia conditione in gratiam eum
re-
cei-

e Expositio Missæ Argentina, Lipsiæ, Colonia, Mogun-
tiæ &c. multiplex & olim & nunc edita est, imprimis ac-
curate universæ Vitæ ac mortis Christi æconomia par-
tibus singulis Missæ correspondere ostendit libellus Colonia
editus Tit. Mysteria Fidei sacro Missæ officio aptata.

recipere volebat, quam ut qui rebellionis Saxoni fuerat socius, comes quoque eiusdem fortunæ esset.

Saxonis quidem vita diu in ambiguo hæsit: tandem vero post multam consultationem in eum lata fuit mortis sententia, ut exemplo eius Smalcaldici federis reliquæ præteritæ, tanto facilius ad officium redirent. Ante omnes vero Ferdinandus Rex, iniuriarum quas ab ipso accepisset memor, vitæ gratiam ei faciendam instanter negabat. Cliuensis tamē Brandeburgici & aliorum intercessione, mortis pœna ei remissa est, sed conditionibus paullo ipsa morte mitioribus.

II. Nam & *Electoralis dignitati, præcipuo familie sue decori, tam suo quam filiorum nomine renunciare. & præcipua ditionis sue propugnacula, Vitebergam imprimis primariam septemviralis patrimonij urbem, à qua, post introductum eò Lutheranismum, munienda nunquam hæcenus cessatum fuit; ut & Gorham; aliorum totius ditionis munitissimum propugnaculum, ut perpetuum esset rebellionis monumentum, demoliendum cum omni tormentario apparatu, Cæsari tradere coactus fuit. Iussus præterea est Albertum Brandeburgicum & Duces Brunsvicensis sine multa liberos dimittere, nec ullam aduersus eos, ut & Magdeburgicos actionem incipere mouere; tum bona Ecclesiasticis ablata restituere; reliquis bonis ipsius confiscatis & Ferdinando ac Maurilio adiudicatis, ea conditione, ut Maurilius Saxoni eiusque liberi quinquaginta aureorum millia annua dependeret, & eas alienum ad centum aureorum millia solueret: Decretis denique Cæsaris & Imperij obedire.*

Sic igitur bonis & dignitate exutus Saxo, graues rebellionis suæ pœnas luit. Quia vero supplicium & pœna corporis ei remissum fuit, & additum fuit in conditionibus, ut esset in custodia Cæsaris quamdiu ipsi videbitur. In iisdem quoque, ut Sleidanus dicit, perscriptum fuerat, ut quæ Concilium aut Cæsar de religione statuerit, ipse approbaret; quum vero nulla ratione adduci posset ut assentiretur, eam particulam fuisse inductam. Sed Auila scribit, in ijs quæ de religione cum ipso acta sint, Saxonem initio aliquantum fuisse contumacem; quum vero postea magis ex sententia respondisset, Cæsari negociū hoc omitteandum visum fuisse. Mirabilis sane in tanta aduersitate Principis huius fuit constantia, ut qui aetiam mortis in se lata & per delictum significata sententia, non modo nullum indignum Principis verbum emisit, sed etiam nihil vultu commo-

tus aut turbatus, incredibilem animi constantiam in omnibus semper præ se tulit.

III. Landgravius quamuis nondum aduerso commisso prælio, nihilo tamen mitius acceptus fuit. Postquam enim de Saxonis captiuitate cognouit, rebus suis diffusus, omnibus cogitationibus à bello ad pacem conuersis, copias vix instructas dimittere cœpit, quæ breui instar niuis disparuerunt: parum memor illius quod olim à multo præstantiori duce dictum fuit, *Numquam nos ullo quantumuis sinistro casu ad eam desperationem adducere debere, ut nullum ei remedium inueniri existimemus.* Poterat enim Landgravius quum ex ijs quas secum habebat, tum ex Saxoniarum copia tum reliquis facile exercitum conficere, seque cum Mansfeldij & Thumserni, qui paullo ante Bricum Brunsvicensis prælio non admodum memorabili fuderant, vltra duo decim peditem, & quatuor equitum millibus constante exercitu coniungere. Saxonis filius tum Gorham se contulerat, arcem ad eum muarum ut totius orbis vires parum ei formidabiles viderentur: utpote præter incredibilem omnium rerum necessariarum copiam, centum maioribus machinis & tormentario apparatu quantus ad centum octuum millia & ultra satis erat, instructam. Non pauciores Witebergæ fuisse apparatus aiunt, cum tribus præfidiariorum millibus: quibus sane viribus vel ingens poterat admodum distineri exercitus. Quid multis? Nisi Landgravius animus defuisset, poterat sane victoriarum Cæsaris cursum, si non omnino impedire, interrumpere tamen, & cum maiori nominis estimatione vitam suam tueri. Sed malæ religionis, à qua nihil solidi haberet solatij, cultor & nuper insigniter tumens, nunc metu torpens & dies noctesque nihil aliud quam de venia consequenda cogitans, hoc fortunæ debuit ludibrium, ut cum suo dedecore, alterius auerere gloriam.

IV. Halam ergo, ubi Cæsar tum erat, profectus, acceptis & subscriptis conditionibus, captivum se stitit. Conditiones fuerunt: *Ut fœderi Smalcaldico renunciarat: Concilij decretis & Imperij statutis pareret. &c.* Sic ergo in aulam ad Imperatorem throno insidentem deductus, & in genua prouolurus, oculis in terram deiectis (vnde interiores animi motus apparebant) per Cancellarium sic loquutus ferrur.

Serenissime, potentissimo, & inuisibilissimo Princeps, elector, mentissime Imperator, quod Dominus meus Philippus
Hassia